

DIVADELNÍ NOVINY

1. Baletní premiéra s českým akcentem

14.05.2024 Divadelní noviny - Lucie Dercsényi

strana: 5 rubrika: Kritika

[Odkaz na originál](#)

Klíčová slova: divadla (2); moravskoslezského (2); Národního (2); Balet; baletem; Divadle; Jiřího; Myrona; Ostrava; Ostravě; ostravským

Dramaturgie baletu **Národního divadla moravskoslezského** v **Ostravě** se jako jedna z mála našich tanečních scén zaměřila v Roco české hudby na domácí umělce v celovečerním rozsahu, a tak v premiérovém triptychu Rapsodie Bohemia zní hudba jen českých skladatelů a jeden z hostujících choreografů je z Prahy a druhý z Opavy.

To nejlepší na začátku

Nejsilnějším článkem složeného večera se stal navzdory tuzemské převaze úvodní opus Heatscape Američana Justina Pecka (nar. 1987). V Ostravě představili českou premiéru jeho baletu, který v roce 2015 prvně uvedl s Miami City Ballet. Přestože se Peck začal věnovat tanci až v patnácti letech, získal díky své pili a nadání pozici sólisty v New York City Ballet, kde od roku 2014 zastává post rezidenčního choreografa.

Heatscape otevírá scénickou krajinu plnou teplých barev zanesených do mandalových obrazců vytvořených Shepardem Faireyem. Zásadní je však Koncert pro klavír a orchestr č. 1 Bohuslava Martinů z roku 1925, v němž skladatel akcentoval rozvernost a plynulost hudebního proudu. Prostupují jím emoce, křehké v lyrické klavírní melodii a silné při připojení orchestru. Peck je nesmírně vnímavý k toku všech tří vět a proniká do spleťtých disonancí i melodií komplikované harmonie.

Choreografie je v dobrém smyslu eklektická, staví na tradiční akademické taneční technice, kterou Peck rozvíjí v neoklasickém duchu a dává prostor vlastní směle fantazii. Ačkoli nepřichází s odlišným modelováním pohybu, daří se mu překvapovat kombinacemi prvků, neokoukanými vazbami, jež plynule protékají prostorem; jen chvílemi se dění zastaví, aby tanec nabral jiný směr a novou energii.

Těla tanečnic v bílých jednoduše střižených krátkých šatech, tanečníků v tílkách různých stříhů a trenýrkách vynikají na barevném podkladu horizontu.

Tempo použité nahrávky je vskutku bryskní, ale Shino Sakurado, Sachiya Takata a Bernardo Costa mu stačí při provedení náročných skokových kombinací i ve třetí části. Rita Pires a Francesco Fasano zase v duetu úvodní věty prokazují sebranost, přesnost, partnerskou empatii a hladce reagují na proměnlivé frázování pohybu.

A nejslabší na konec Následující Úhel pohledu a Ikarie zdaleka nedosahují hodnot Peckovy práce. Viktor Konvalinka (nar. 1984), bývalý sólista Baletu Národního divadla v Praze a spoluzakladatel tanečního souboru Dekkadancers, chtěl, jak uvádí v programové brožuře, zaujmout a pobavit diváka. V samotném jevištním reálu jsme pak svědky několika scének – leitmotivem je tvrzení účinkujících postávajících před mikrofonem, že pro život je nejdůležitější schopnost improvizace, neb nikdy nevíme, co nás v životě čeká. Pokoušejí se hrát na klavír, ale z jeho útrob se ozývají jen instrukce o zadání PIN a tak podobně.

Poté zazní Bugatti Step Jaroslava Ježka v živé hře Adama Farany, přičemž tanečníci lelkují pod nástrojem, aby se následně dohadovali, co je artefakt stojící na soklu. Jde o zlatý saxofon, který posléze bere do rukou muzikantka Marcela Kučová, aby doprovodila konečně roztančené aktéry skladbami Ervína Schulhoffa a Bohuslava Martinů. Tři ženy a čtyři muži se představují v sólech a duetech. V taneční textuře převažuje práce s váhou a hledání pevného bodu při vyvažování těl. Nakonec si všichni vesele zaskotačí v lesklých upjatých trikotech zářivých barev. Jestliže Konvalinka předpokládal, že divák by měl mít pocit, že nikdy neví, co přijde, a možná přijde i nějaké kouzlo, tak dle mého soudu chybí jeho "filozofování" nad vnímáním okolního světa, opeřeným prvoplánově nahozeným humorem, smysluplný obsah a především pointa.

Plytkosti se nevyhnula ani finální Ikarie Jany Burkiewiczové (nar. 1982), choreografky a režisérky, absolventky pražské HAMU, zakladatelky souboru Burkicom. S **ostravským baletem** si vyzkoušela novou výzvu, po ruce měla vynikající taneční tým, jehož potenciál však nevyužila. Svou novinku opírá o filmovou hudbu Zdeňka Lišky k vizionářské sáze Ikarie XB z roku 1963 doplněnou o práci muzikanta Jiřího Konvalinky. Ke sci-fižánru odkazuje i syžet a scénografické řešení a Burkiewiczová sama říká, že se vydala na cestu vesmírem, do neznáma, které děsí i láká svou krásou a nekonečnem. Byť ve svých předešlých projektech byla úspěšná, tentokrát se jí nepodařilo pro námět o utopickém místě s odlidštěnými bytostmi najít přesvědčivější taneční vyjádření. Střídmost zvolených prvků byla asi záměrná, ale ve výsledku matně vyznění rozpačitého narativu neukonejšila ani projekce hvězdných dálek.

Choreografka se od výskoků v paralelní první pozici, vlnění trupu či vybočení pánve ve statické póze nedostává k výraznějším obměnám. Soustředí se na elementární práci rukou, kdy jedenáctičlenný sbor unisono vzpažuje, ale momenty, které slibují kanonické rozvinutí jednoduchého motivu, se v mžiku rozplynou a choreografie se navrací do ustálených, fádnic kolejí. Taneční kompozici se navíc nepodařilo rozvést průrazněji do prostoru, což odhaluje nemalé slabiny dramaturgického i choreografického podkladu, který se ukázal jako chabý. Autorská vize bohužel zůstala divadelně nenaplněná. A tak v Rapsodii Bohemia vyniká zpěvnost a originalita české hudby a invencí zaujme americký choreograf, jenž zastínil české kolegy.

Balet Národního divadla moravskoslezského, Ostrava – Rapsodie Bohemia. (Heatscape – choreografie Justin Peck, scéna Shepard Fairey, kostýmy Reid Barthelme a Harriet Jung, světelný design Brandon Stirling Baker. Úhel pohledu – choreografie, scéna a kostýmy Viktor Konvalinka a tanečníci, světelný design Daniel Tesař. Ikarie – choreografie Jana Burkiewiczová, scéna Jaroslav Wertig, kostýmy Petra Vlachynská, světelný design Daniel Tesař.) Premiéra 11. dubna 2024 v **Divadle Jiřího Myrona**.

FOTO SERGHEI GHERCIU

Sachiya Takata v choreografii Heatscape Američana Justina Pecka

Baletní premiéra s českým akcentem

Dramaturgie baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě se jako jedna z mála našich tanečních scén zaměřila v Roce české hudby na domáčí umělce v celovečerním rozsahu, a tak v premiérovém triptychu **Rapsodie Bohemia** zní hudba jen českých skladatelů a jeden z hostujících choreografů je z Prahy a druhý z Opavy.

TO NEJLEPŠÍ NA ZAČÁTKU

Nejsilnějším článkem složeného večera se stal navzdory tuzemské převaze úvodní opus **Heatscape** Američana Justina Pecka (nar. 1987). V Ostravě představili českou premiéru jeho baletu, který v roce 2015 prvně uvedl s Miami City Ballet. Přestože se Peck začal věnovat tanci až v patnácti letech, získal díky své pili a nadání pozici sólisty v New York City Ballet, kde od roku 2014 zastává post rezidenčního choreografa.

Heatscape otevírá scénickou krajinu plnou teplých barev zanesených do mandalových obrazců vytvořených Shepardem Faireyem. Zásadní je však koncert pro klavír a orchestr č. 1 Bohuslava Martinů z roku 1925, v němž skladatel akcentoval rozvernost a plynulost hudebního proudu. Prostupují jím emoce, křehké v lyrické klavírní melodii a silné při připojení orchestru. Peck je nesmírně vnímavý k toku všech tří vět a proniká do spleťtých disonancí i melodií komplikované harmonie. Choreografie je v dobrém smyslu eklektická, staví na tradiční akademické taneční technice, kterou Peck rozvíjí v neoklasickém duchu a dává prostor vlastní směle fantazii. Ačkoli nepřichází s odlišným modelováním pohybu, daří se mu překvapovat kombinacemi prvků, neokoukanými vazbami, jež plynule protékají prostorem; jen chvílemi se dění zastaví, aby tanec nabral jiný směr a novou energii.

Těla tanečnic v bílých jednoduše střižených krátkých šatech, tanečnicků v tílkách různých stříhů a trenýrkách vynikají na barevném podkladu horizontu. Tempo použité nahrávky je vskutku bryskní, ale Shino Sakurada, Sachiya Takata a Bernardo Costa mu stačí při provedení náročných skokových kombinací i ve třetí části. Rita Pires a Francesco Fasano zase v duetu úvodní věty prokazují sešranost, přesnost, partnerskou empatii a hladce reagují na proměnlivé frázování pohybu.

A NEJSLABŠÍ NA KONEC

Následující **Úhel pohledu** a **Ikarie** zdaleka nedosahují hodnot Peckovy práce. Viktor Konvalinka (nar. 1984), bývalý sólista Baletu Národního divadla v Praze a spoluzakladatel tanečního souboru Dekkadancers, chtěl, jak

uvádí v programové brožůře, *zaujmout a pobavit diváka*. V samotném jevištním reálu jsme pak svědky několika scének – leitmotivem je tvrzení účinkujících postávajících před mikrofonem, že pro život je nejdůležitější schopnost improvizace, neb nikdy nevíme, co nás v životě čeká. Pokoušejí se hrát na klavír, ale z jeho útroby se ozývají jen instrukce o zadání PIN a tak podobně.

Poté zazní Bugatti Step Jaroslava Ježka v živé hře Adama Farany, přičemž tanečnicki leklují pod nástrojem, aby se následně dohadovali, co je artefakt stojící na soklu. Jde o zlatý saxofon, který posléze bere do rukou muzikantka Marcela Kučová, aby doprovodila konečně roztančené akterky skladbami Ervína Schulhoffa a Bohuslava Martinů. Tři ženy a čtyři muži se představují v sólech a duetech. V taneční textuře převažuje práce s váhou a hledání pevného bodu

při vyvažování těl. Nakonec si všichni vesele zaskotačí v lesklých upjatých trikotech zářivých barev. Jestliže Konvalinka předpokládal, že *divák by měl mít pocit, že nikdy neví, co přijde, a možná přijde i nějaké kouzlo*, tak dle mého soudu chybí jeho „filozofování“ nad vnímáním okolního světa, opeřeným prvoplánově nahozeným humorem, smysluplný obsah a především pointa.

Plytkost se nevyhnula ani finální **Ikarie** Jany Burkiewiczové (nar. 1982), choreografky a režisérky, absolventky pražské HAMU, zakladatelky souboru Burkicom. S ostravským baletem si vyzkoušela novou výzvu, po ruce měla vynikající taneční tým, jehož potenciál však nevyužila. Svou novinku opírá o filmovou hudbu Zdeňka Lišky k vizionářské sáze Ikarie XB z roku 1963 doplněnou o práci muzikanta Jiřího Konvalinky. Ke sci-fi žánru odkazuje

Sachiya Takata
v choreografii
Heatscape
Američana Justina
Pecka FOTO
SERGHEI GHERCIU

i syžet a scénografické řešení a Burkiewiczová sama říká, že se vydala *na cestu vesmírem, do neznáma, které děsí i láká svou krásou a nekonečnem*. Byl ve svých předěšlých projektech byla úspěšná, tentokrát se jí nepodařilo pronámet o utopickém místě s odlišnými bytostmi najít přesvědčivější taneční vyjádření.

Střídmost zvolených prvků byla asi záměrná, ale ve výsledku matně vyznění rozpačitého narativu neukonejšila ani projekce hvězdných dálek. Choreografka se od výskoků v paralelní první pozici, vlnění trupu či vybočení páneve ve statické póze nedostává k výraznějším obměnám. Soustředí se na elementární práci rukou, kdy jedenáctičlenný sbor unisono vzpažuje, ale momenty, které slibují kanonické rozvinutí jednoduchého motivu, se v mžiku rozplynou a choreografie se navrací do ustálených, fádnic kolejí. Taneční kompozici se navíc nepodařilo rozvést průrazněji do prostoru, což odhaluje nemalé slabiny dramaturgického i choreografického podkladu, který se ukázal jako chabý. Autorská vize bohužel zůstala divadelně nenaplněná. A tak v Rapsodii Bohemia vyniká zpěvnost a originalita české hudby a invencí zaujme americký choreograf, jenž zastínil české kolegy.

LUCIE DERCSÉNYI

Balet Národního divadla moravskoslezského, Ostrava – Rapsodie Bohemia. (**Heatscape** – choreografie Justin Peck, scéna Shepard Fairey, kostýmy Reid Barthelema a Harriet Jung, světelný design Brandon Stirling Baker. **Úhel pohledu** – choreografie, scéna a kostýmy Viktor Konvalinka a tanečnicki, světelný design Daniel Tesaf. **Ikarie** – choreografie Jana Burkiewiczová, scéna Jaroslav Wertig, kostýmy Petra Vlachyňská, světelný design Daniel Tesaf.) Premiéra 11. dubna 2024 v Divadle Jiřího Myrona.

« zpět na začátek